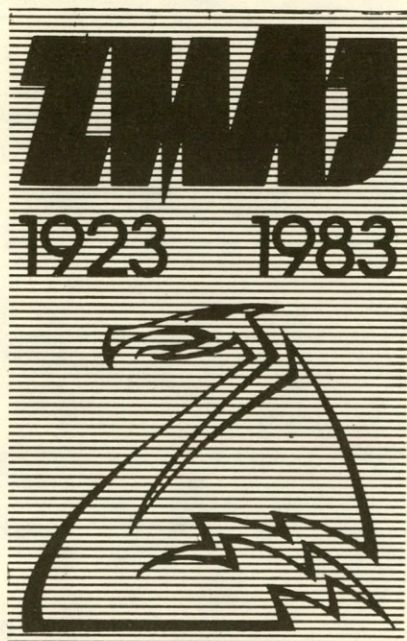

glas zmaja

Številka 11
NOVEMBER 1983, leto XVIII

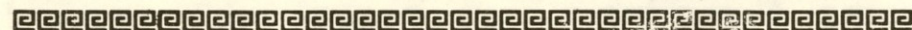
Glasilo delovne organizacije
ISKRA Industrija baterij ZMAJ

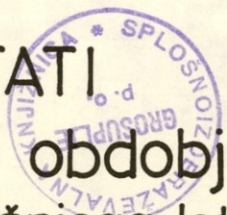

Za 6 milijonov in 800 tisoč kosov baterij, kolikor jih je ZMAJ izvozil v letošnjih 9 mesecih, so pred našim skladiščem delavci naložili kar lepo število kamionov in vlačilcev in eden od teh je na posnetku od 5. oktobra letos.

Kastelic Gustelj z viličarjem dviguje paletu s kartoni na vlačilec, na katerem stojita Končina Štane (desno) in šofer, ki je naše baterije 4R 25 odpeljal k firmi HORIZONT v Zvezno republiko Nemčijo.

POSLOVNI REZULTATI v devetmesečnem obdobju letošnjega leta

Pred kratkim smo na zborih delavcev obravnavali rezultate poslovanja prvih devetih mesecev letošnjega leta in ugotovili, da smo obdobje kljub vsem težavam s katerimi se soočamo, zadovoljivo zaključili. Pri tem beležimo ugodne rezultate na področju rasti proizvodnje, produktivnosti dela, povečanje domače prodaje in konvertibilnega izvoza. Manj smo lahko zadovoljni z oskrbo materiala, visoko rastjo nabavnih cen ob istočasnem močnem zaostajanju rasti prodajnih cen katerih posledica je majhen ostanek za akumulacijo.

V proizvodnji obeh temeljnih organizacij smo dosegli v primerjavi s preteklim letom zelo dobre rezultate. Povečanje znaša v TOZD Baterije 15 % in v TOZD Specialne baterije 13 %. Pri tem je bilo izdelanih 34 milijonov baterij in 500 tisoč svetilk. Ob

upoštevanju povečanja števila zaposlenih smo tako dosegli cca 10 % povečanje produktivnosti dela kar pomeni zelo dober rezultat. Na to je vplivala dobra oskrba z naročili za izvoz baterij ter relativno manjši materialni zastoji.

Prodaja na domačem trgu je potekala nad vsemi pričakovanji. Kljub temu da smo planirali samo 2 % rast znaša doseženo povečanje prodaje baterij kar 7 % in svetilk celo 11 %. Na domačem trgu smo prodali 27 milijonov baterij in 500 tisoč svetilk. Vzroki povečane prodaje so predvsem v električnih redukcijah v drugih republikah. Visoka prodaja nam je delno nadomestila izpad dohodka pri razkoraku nabavnih in prodajnih cen in tako odločilno prispevala k doseženemu dohodku.

Izvozili smo 6,8 milijona kosov baterij in za to iztržili 1.139 tisoč dolarjev. Največji premiki so doseženi na področju konvertibilne prodaje kamor smo izvozili za 1.022 tisoč dolarjev izdelkov ali 63 % več kot preteklo leto. Zaradi pomanjkanja razpoložljivih količin pa se je pri tem klirinški izvoz zmanjšal na četrtno višine preteklega leta.

Uvozili smo za 833 tisoč dolarjev reprodukcijskega materiala iz konvertibilnega trga in za 229.000 dolarjev iz klirinškega trga. Pri uvozu se srečujemo s problemom oskrbe z devizami, saj nam delež deviz s katerimi lahko razpolagamo iz lastnega izvoza ne pokriva potreb. Posledica tega so kritično nizke zaloge teh materialov in občasni zastoji.

Celotni prihodek v obdobju januar - september znaša 627 milijonov din, kar je skoraj 40 % več kot v istem obdobju lani. Dohodka smo ustvarili za 224 milijonov din ali 31 % več, čisti dohodek je večji za 24 %, izplačani osebni dohodki pa so višji za 31 %. Dosežena akumulacija znaša 15 milijonov din in je 10 % nižja kot preteklo leto.

Povprečno število zaposlenih je za 3,2 % večje od enakega obdobja v preteklem letu in znaša 429 delavcev. Povečanje v TOZD Baterije znaša 3 %, v TOZD Specialne baterije 5,6 %, v delovni skupnosti pa smo zadržali lansko raven. Kritično je nadaljnje povečevanje že tako visokih bolniških izostankov, ki so se do 30 dni povečali za 5 % in nad 30 dni za 17 %.

Povprečni izplačani neto osebni dohodek znaša 15.822 din in je za 24 % večji od enakega lanskega obdobja.

Za zaključek lahko ugotovimo, da smo dosegli zelo dobre rezultate na področju proizvodnje, prodaje, izvoza in produktivnosti dela to je tam, kjer lahko sami vplivamo, da pa nam razkorak med nabavnimi in prodajnimi cenami zelo negativno deluje na doseganje dohodka in s tem slabi akumulacijo, ki je že dosegla kritično nizko mejo. Predvsem pa moramo nadaljevati usmeritev v povečanje konvertibilnega izvoza in si tako zagotoviti večji del deviz za lastne potrebe.

R.Č.

z naslovne strani

Po dveh fotografijah na naslovnici v septembru in oktobru z našega družabnega razpoloženja je tokrat na vrsti spet posnetek z delovnega okolja.

V TOZD Specialne baterije imajo zdaj v jesenskem času znatno večje povpraševanje po namiznih svetilkah Z 50, k čemur občutno prispevajo znane redukcije električne energije v sosednjih republikah.

Na sliki z leve proti desni so Klemenčič Alojzija, Zajc Ivanka in Verbič Alojzija kot ena ekipa pri montiranju svetilk.

1943 - 1983

OB DNEVU REPUBLIKE
čestitamo vsem
bralcem glasila

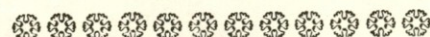
Uredništvo

Krajši mandat izvoljenih delegatov na ravni DO

V mesecu oktobru 1983 smo po predpisanem postopku sprejeli PRAVILNIK O VOLITVAH IN ODPOKLICU ORGANOV UPRAVLJANJA, kjer smo v 6. členu in 35.členu zapisali, da se volitve organov upravljanja izvedejo praviloma v začetku leta, najkasneje pa v 60 dneh od takrat, ko je ugotovljen in sprejet zaključni račun. Glede na navedeno izteče mandat sedaj izvoljenim organom predčasno.

V skladu s sprejetim pravilnikom je tako delavski svet delovne organizacije na svoji prvi seji 10.11.1983 verificiral mandat delegatom, ki traja do potrditve zaključnega računa v letu 1985 oz. izvolitve novih organov spomladi 1985. Mandat dele-

gator delavskega sveta delovne organizacije in odbora samoupravne delavske kontrole je tako krajši kot dve leti.

Komisija za družbeni standard

V komisijo za družbeni standard na nivoju delovne organizacije so bili za naslednjo mandatno dobo na delavskem svetu DO dne 10.11.83 ponovno imenovani:
ŽNIDARŠIČ Desanka, predsednik
STRMOLE Ignac, član
KONČAR Anton, član
ŠTIGLEC Franjo, član
GERBEC Jana, član.

* * 60 let tovarne baterij ZMAJ * *

Izvoljeni so novi delegati

V četrtek, 27.10.1983 smo delavci v delovni organizaciji volili delegate v DELAVSKI SVET delovne organizacije in ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE delovne organizacije. Volitve so potekale na treh voliščih: v TOZD Baterije, TOZD Specialne baterije in v delovni skupnosti. Delavci v TOZD Baterije so v delavski svet volili 6 delegatov, v TOZD Specialne baterije 4 delegate in v delovni skupnosti 4 delegate, v odbor samoupravne delavske kontrole pa smo iz vsakega subjekta volili po 3 delegate.

Predkandidacijske aktivnosti so izvedle osnovne organizacije sindikata, ki so evidentirale možne kandidate ter izvedle kandidacijske konference po delih delovnih procesov.

Na svečano okrašenih voliščih so bili rezultati naslednji:

JAMNIK Ljubo, organizator avtomatske obdelave podatkov v delovni skupnosti skupnih služb je novi predsednik delavskega sveta delovne organizacije ZMAJ

- v TOZD Baterije

v volilni imenik je bilo vpisanih 218 volilcev, na volišču jih je glasovalo 185, ni glasovalo 33 delavcev, veljavnih je bilo 171 glasovnic in neveljavnih 14.

- v TOZD Specialne baterije

v volilni imenik je bilo vpisanih 138 volilcev, na volišču jih je glasovalo 121, ni glasovalo 17 delavcev, pri delavskem svetu je bila neveljavna 1 glasovnica in pri odboru ru samoupravne delavske kontrole 2 glasovnici.

- v delovni skupnosti skupnih služb

v volilni imenik je bilo vpisanih 100 volilcev, glasovalo je 89 volilcev, ni glasovalo 11 delavcev, neveljavnih glasovnic ni bilo.

Na posameznih voliščih so bili v DELAVSKI SVET delovne organizacije izvoljeni:

CERAR Franc
GORIŠEK Fani, ml.
HATZE Bojan
JAMNIK Ljubo
KOVAČEVIČ Helena
KRANJAC Zdenko
MRAMOR Just
PODGORELEC Angelca
RESNIK Vilma
SEVER Božidar
SRŠA Anica
ŠTRAUS Ivo
ZADEL Peter
ŽAGAR Anton.

V ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE so bili izvoljeni:

ANTONČIČ Slavko
BOSNIĆ Suada
FRIEDRICH Franc
GORIŠEK Vida
KONČAR Anton
KRAŠEVEC Miroslav
PEPIĆ Sulejman
PODRŽAJ Zlatko
TELBAN Lado.

Pregled dela samoupravnih organov

DELAVSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

Delavski svet delovne organizacije se je v mandatu 1981/83 sestel na 25. zasedanjih. Prva je bila 11.11.1983 in zadnja petindvajseta je bila 29.9.1983. Delavski svet je za svoje delo na zasedanjih porabil 31 ur in 25 minut, udeležba je bila v povprečju 78,8 %, sprejetih pa je bilo 123 sklepov. Posamezni delegati so se sej udeleževali takole: Mayer 24, Hatze 21, Krek 24, Novak 9, Retar 21, Šmigič 19, Alibegović 22, Gorišek 18, Kralj 18, Sever 19, Babič 21, Srebotnik 21 in Orožim 18. zasedanj.

Omenimo naj, da so vsi delegati, razen dveh, imeli štiriletni mandat.

Delavski svet delovne organizacije je v preteklem mandatu sprejel naslednje samoupravne splošne akte:

- Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med delavci TOZD in delavci DSSS,
- Samoupravni sporazum o skupnih merilih za razporejanje čistega dohodka
- Pravilnik o uresničevanju samoupravne delavske kontrole DO,
- Pravilnik o arhiviranju
- Poslovnik o delu organov upravljanja

- Pravilnik o enotnem izvajanju izobraževanja in štipendiranja v DO,
- Pravilnik o enotnem programiranju in izvajanju programa usposabljanja pripravnikov
- Pravilnik o skupnih osnovah za urejanje določenih stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju nalog
- Pravilnik o načinu in postopku ugotavljanju delovne zmožnosti delavcev
- Pravilnik o uporabi in pregledu meril
- Pravilnik o podeljevanju posebnih priznanj
- Pravilnik o uporabi počitniških enot
- Pravilnik o volitvah in odpoklicu organov upravljanja
- Samoupravni sporazum o enotni metodologiji za oblikovanje razvidov del in nalog.

Gornji akti so bili sprejeti po izvedeni javni obravnavi in predhodnem soglasju delavskih svetov vseh treh subjektov.

Izpostavili bi še nekatere pomembnejše teme, ki jih je delavski svet obravnaval:

- veliko pozornosti je bilo posvečeno programu razvoja Li baterij. Delavski svet je obravnaval naložbe v ta program, opremo za razvoj litija ter drugo problematiko v zvezi s tem
- spremembe stroškov za opravljanje določenih nalog,
- imenoval delegate v organe družbenopolitičnih skupnosti, SOZD in druge interesne sfere,
- izveden je bil razpisni postopek za izbiro vodje tehnično razvojnega področja,
- sprejeti so bili sklepi o pripravi srednjeročnih in dolgoročnih planskih dokumentov ter podana usmeritev,
- obravnavani so bili predlogi za razvojno raziskovalno in inovacijsko delo v okviru SOZD,
- odobrili najem komercialnega kredita,
- oblikovali predlog za podelitev posebnih priznanj in

- državnih odlikovanj,
- imenovali komisijo za družbeni standard in opredelili njene pristojnosti
- potrdili odločitev o razvoju domačega elektrolitskega papirja
- občasno obravnavali stališča do predlogov, ki jih je obravnaval delavski svet SOZD
- razrešili glavnega direktorja Smoliča ter začeli razpisni postopek za izbiro novega direktorja
- obravnavali pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja ter zavzeli stališče do pobude,

ter obravnavali druge zadeve iz pristojnosti delavskega sveta delovne organizacije.

Realizacija sklepov je potekala dobro, tiste sklepe, ki pa še niso realizirani bo spremljal novoizvoljeni delavski svet.

ODBOR SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE DELOVNE ORGANIZACIJE

Odbor samoupravne delavske kontrole se je v pretekli dveletni mandatni dobi sestel 4 krat. Za svoje delo so delegati porabili 5 ur in 15 minut, člani odbora pa so se seje udeleževali takole: Grošelj Oto 4 x, Štih Milan 4 x, Lavrič

Nežka 4 x, Frišek Mirjana 4 x, Kraševac Miro 3 x, Metljak Drago 2 x, Ulčar Franc 2 x, Podržaj Zlatko 1 x in Klemenčič Roza-lja 0.

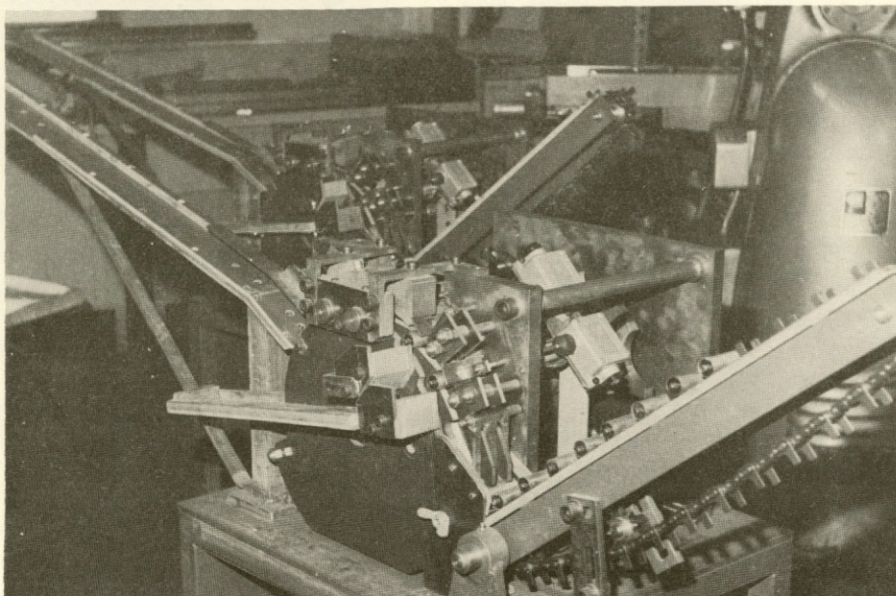
Samoupravna delavska kontrola se je na prvi seji sestala 27.1. 1983 in na zadnji četrti seji 22.11.1982.

Odbor je sprejel 7 sklepov, obravnavali pa so naslednjo problematiko:

- poročilo o tehnološkem postopku z depol.pasto
 - poročilo o izdelavi stroja LR 6
 - obravnava pravilnika o delu samoupravne delavske kontrole
 - problematika prodaje baterij-mnenje potnikov o baterijah,
 - obravnava zahtevka Ogrina v zvezi z razpisnim postopkom za vodjo tehnično razvojnega področja
 - problematiko regresiranja in koriščenja počitniških kapacitet v Bašaniji,
- izpostavljenih pa je bilo tudi nekaj vprašanj v zvezi s tekočim poslovanjem.

Posnetek s prve seje novoizvoljenih delegatov delavskega sveta dne 10. novembra 1983

Novosti iz naše strojne delavnice

Pred kratkim so v sektorju delovnih sredstev in vzdrževanja oziroma v sami strojni delavnici izvedli manjše, toda nujno potrebne prostorske rešitve. S premestitvijo nekaterih delovnih miz v takozvane "mrtve" kote so v prvem delu delavnice ob vstopu pridobili precej prostora za izdelavo več strojnih enot hkrati.

O delovnih uspehih tega sektorja tudi v našem glasilu namenjamo nekaj pozornosti in ena zadnjih je bila v majskem glasilu, ko smo pisali o novem stroju za pokrivanje baterij 3R 12. Od takrat do danes pa velja izpostaviti nekaj novih uspehov, kot sta dve napravi za avtomatsko doziranje stročnic R 20 in R 14, mehanski del dveh merilnikov za celice R 12 in napravo za kovičenje kontaktov na pokrove 4R 25.

Pred skoraj letom dni se je dobavitelj plastičnih stročnic IPLAS iz Kopra odločil zaradi

notranje organizacijske spremembe dobavljati Zmaju stročnice v razsutem stanju. Dokler so bile stročnice v kartonu zložene, jih je lahko ena sama delavka s pomočjo posebnega lesenega glavnika nalagala na drčo. Za enako delo pa je bilo za razsute stročnice potrebnih dva para rok. Zato so v Zmaju pristopili k izdelavi dveh naprav za avtomatsko doziranje stročnic. Ena takšna naprava je bila k montažnemu stroju R 20 montirana v poletnem času, druga, za montažni stroj R 14 pa v mesecu oktobru. Vsaka teh naprav ima po dva vibratorja, v katera delavka vsuje stročnice, ki se nato usmerjajo in obračajo v zahtevani položaj, ter po žičnatem kanalu potujejo do mesta montaže oziroma vlaganje člena v stročnico.

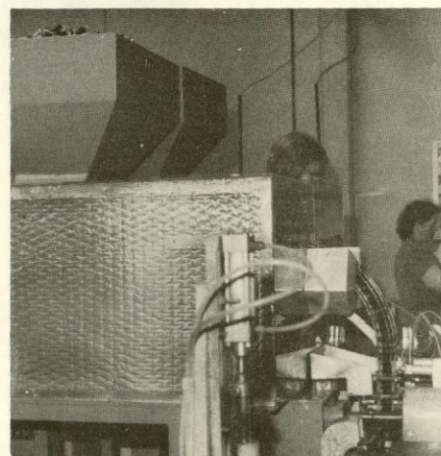
V montažno linijo 3R 12 pa bosta v doglednem času vključena dva merilnika za celice R 12. Že dolgo vrsto let namreč go-

vorimo o tem, kako nujno bi bilo z merilno enoto kontrolirati električno napetost celic in izločanje slabih, s čimer bi se pri merjenju baterij 3R 12 zmanjšalo število slabih komadov. Merilnika, ki bosta nameščena pred avtomagregatoma, bosta sestavljena iz mehanskega in elektronskega dela. V strojni delavnici sta merilnika kot mehanski enoti v celoti izgotovljena, elektronski del pa je tudi v domači izdelavi v okviru tehnično razvojnega področja.

Za TOZD Specialne baterije pa so v delavnici izdelali polavtomatsko napravo za kovičenje kontaktov na plastične pokrove 4R 25. To delo, ki se je do zdaj opravljalo izključno ročno s pomočjo vzvodnih stiskalnic, bo z novo napravo pridobilo na večji kapaciteti. Kaj bo to pomenilo v celoti za linijo proizvodnje baterij 4R 25, bomo zabeležili prihodnjič.

Ob koncu tega zapisa velja dodati, da se v strojni delavnici še marsikaj dogaja, vendar o tem kdaj prihodnjič, ko bomo spet zabeležili nov uspeh oziroma, ko bomo konkretno predstavili nov stroj ali napravo za baterijsko proizvodnjo.

Zgoraj: Mehanski del dve merilnikov brez zaščitnih pokrovov, da se vidi posamezni elementi. Spodaj: Avtomatsko pravilno usmerjanje in doziranje stročnic R 14 na montažni stroj.

Zgodovina naše tovarne se je začela leta 1923

M. Mayer

XV

V kotu sobe je v peči vzplamenel ogenj in nehalo se je kaditi. Odprl je okno v hladno jutro in svež zrak je puhnil v notranjost. Pomel si je roke, prižgal namizno svetilko in odklenil predale pisalne mize, stopil do stenskega koledarja in odtrgal list minulega dneva. Danes je torek 16. oktobra. Torej, že dva meseca, odkar je uradnik v delniški družbi HYDRA, se je spomnil Kristan.

Bil je zadovoljen z delom in okoljem in poslovodja Černe mu je kaj hitro začel izkazovati polno zaupanje in ga pri svojih opravilih smatral za močno desno roko. Cenil ga je in mu večkrat nehoti izkazal spoštovanje, kar pa je Kristanu nalagalo obvezo, da še bolj vestno in natančno izpolnjuje njegova navodila in zahteve. Čeprav se je med obema razvilo dobro sodelovanje, pa je Černe vedno in na vsakem koraku pazil na svojo avtoriteto in dal vedeti, da je njegov nadrejeni. Potrudil se je, da je vsako jutro prihajal v pisarno za Kristanom in takoj izdal navodila za delo tistega dne. Kristan mu nikoli ni segal v besedo. Vedno ga je pozorno in mirno poslušal, mu stal nasproti in vonjal toaletno vodo, dišečo po ruski juhti, s katero si je Černe oškropil vsako jutro. Pri govoru si je posmegal z rokami, da je med njima večkrat zašvigal blesk prstana

z velikim briljantom na mezincu medtem, ko mu je zlata zapestna ura uhajala izpod rokava. Malce bahaško obnašanje za nekoga, ki Černeta še ni poznal. Kristan se je navadil vsakodnevne jutranje procedure in redki so bili dnevi, ko je Černe prihajal v pisarno šele sredi dopoldneva in ko je že prejšnji dan napovedal jutranje poslovne opravke. Danes ga ne bo kmalu, se je spomnil Kristan, izročil ključke delavcu Nacku, da je odklenil vse prostore, pred katerimi so že čakali pleskarji, sam pa se del za pisalno mizo in začel pregledovati novejša akte. Še posebno pozoren pa je postal na dopis notarja Galleta in med drugim prebral naslednje:

Podpisani Mihael Kuštrin, ravnatelj "Svetle" d.d. v Ljubljani bodem kot član upravnega sveta "Hydra", delniške družbe za galvanične elemente in elektrotehniko v Ljubljani po določilih pravil za družbo podpisoval sledeče...

Pod izjavo in podpisom Kuštrina pa je doktor Galle pripisal potrdilo z opraviлом št. 8044.

Potrjujem, da je meni osebno znani gospod Mihael Kuštrin, ravnatelj "Svetle" d.d. v Ljubljani in kot član upravnega sveta "Hydra", delniške družbe za galvanične elemente in elektrotehniko v Ljubljani, zgorajšnji tvrdkin podpis lastnoročno pred menoj pristavil, kakor bo za navedeno firmo podpisoval.

V Ljubljani, dne sedemindvajsetega 27. avgusta 1923 tisočdevetstotriindvajset.

Ne da bi obujal spomine na nekdanjo zaposlitev v "Svetli" in

njenega ravnatelja in še manj, da bi ocenjeval njegove vodstvene sposobnosti, je akt vložil v mapo, na kateri je bil odtisnjen velik žig z besedo ZAUPNO.

V sosednji sobi sta požvižgavala pleskarja in Kristan je položil nekaj polen na žerjavico v segreti peči.

Tiste dneve sta pleskarja Tevž in Kozma z vajencem Janezom zaključevala pleskanje vseh prostorov namenjenih za proizvodnjo, mizar Lovrenc pa je popravljajl okna in vrata. V kotu pritličnega prostora, kamor je Černe nameraval postaviti mize in banje za polnjenje galvanjskih členov z elektrolitom in odkuhavanje, so bile stene na dva metra visoko prebarvane z zeleno oljnato barvo. Nasploh so vsi prostori dobivali drugačen videz od tistega, ki je bil viden prve dneve po izpraznitvi skladišč.

Bilo je že pozno dopoldne, ko se je na dvorišču zaustavila konjska vprega. Voznik Pilnar je pokimal delavcem, ki so se vsi hkrati znašli med vrati, kot da bi se dogodilo kaj posebnega. Nacek pa je že obkrožil poln voz dobro usušeni desk s parne žage na Linhartovi cesti in ko mu je Kristan določil prostor, kamor jih je treba zložiti, je poprijel za delo. Mizar Lovrenc pa je strokovno ocenil kvaliteto lesa in zadovoljno zabrundal:

"Dobre si pripeljal."

"Pripeljal, pripeljal," je rekel

Pilnar in se vsedel na zaboj ob steni in si pričel zvijati cigareto. "Bog se usmili, pa taka vožnja po naši Ljubljani."

"Ja, ja," mu je potrdil Lovrenc z naglasom, ki ga je izdajal, da je doma nekje na Notranjskem. Pogladi si je košate brke in krepko pljunil. "Lahko bi naredili red na naših cestah."

"Prav danes sem se spet jezil nad našo zmešnjavo in sploh ne vem več, kako bi še vozil po mestu. Avtomobili dirjajo, tramvaj prihaja, kolesarji uganjajo svoj šport, fijakarji drve po opravkih, gneča narašča," je pridušeno poudarjal Pilnar in prekrižal noge, ko si je prižgal v časopisni papir zviti tobak.

"Točno tako je," mu je resno in globoko pritrdil Lovrenc. "Saj še peš ne moreš varno hoditi. Videl sem že v drugih mestih, da ljudje hodijo po predpisih, levo naprej in desno nazaj. Pri nas pa gremo kar navskriž, kakor se komu zljubi. Ta razvada se je še posebno razpasla tam okrog pošte in Magdičeve prodajalne. Potem ti pa še poleg gruč postreškov zapirajo in ovirajo prehod na trotoarjih naši dični dandyji in zvezdogledi. Bog sačuvaj, če katero rečeš, takoj ti zabrusijo v bok nebroj ničvrednih psov, da jo odkuriš kakor polit cucek."

Pilnar se je nasmehnil, ko je izrekel pikro tudi na račun cestnih škropilcev, Lovrenc pa je zarobantil: "To sem občutil že na lastni koži. Sploh pa škropijo ljubljanske ulice najraje v času, ko vse drvi v pisarne ali iz pisarn in po drugih opravkih. Imajo pa ti škropilci tako prakso, da te sicer ne oškropijo z vodo, pač pa ti zakade tja pod nos oblake prahu."

"Le zakaj si občina ne nabavi škropilnega voza ali avtomobila. Ta bi zadostoval, da bi se v zgodnjih jutranjih urah cela Ljubljana osvežila brez škode

za človeška in živalska pljuča," je rekel Pilnar. "Sploh pa bi bilo koristno, če bi pred škropljenjem malo postrgali tisto predvojno blato na itak slabo tlakovanih ulicah. Bilo bi manj prahu."

Konj je zarezetel, voz je bil prazen in Nacek je spet prijel za metlo in strgalo ter nadaljeval s čiščenjem tal, poškopljelih z apnenim beležem.

Kristan je medtem opravil tekoče delo. Ugotavljal je, da se vedno bolj kopičijo v mapah različni dokumenti in druge listine, ki so bile overovljene od različnih oseb, ki so pristavljale podpise za firmo HYDRA. Že nekajkrat sta hotela s poslovodjem Černetom razčistiti dilemo okrog podpisov, vendar nikoli nista utegnila skupaj proučiti posebno poglavje v Pravilih družbe. Zato se je Kristan, čeprav je bil s tem seznanjen že prve dni službovanja, tokrat poglobil v naslednje določilo:

Firma se pravno veljavno podpisuje tako, da se podpisujeta pod njeno napisano ali s štampiljo odtisnjeno besedilo dva člana upravnega sveta ali en član upravnega sveta in en prokurist ali ravnatelj s prokuro in en prokurist - vsi kolektivno; ravnatelj in prokurist vselej s pristavkom "pp" (per procura). Zastopstvo je na enak način (kolektivno po dva) urejeno tudi za primere, kjer ne gre za podpis firme. Da se olajša poslovanje, sme upravni svet podeliti pravico podpisovanja za posamezne posle po dvema ali več uradnikom družbe, ki podpisuje firmo kot pooblaščenec s pristavkom "p" (pooblaščenec).

Okrog enajste ure je Kristana zmotilo trkanje na vrata.

"Gospoda Černeta želim," je rekel obiskovalec kratko in odrezavo namesto pozdrava.

Kristan je vstal izza mize. "Gospod poslovodja se mora pravkar vrniti," je mirno dejal. "Če lahko počakate, izvolite sesti."

"Zdite se mi znani. Morda sem vas pred kratkim videl?!"

"Uradnik Franjo Kristan. Dva meseca v službi pri HYDRI," se je predstavil Kristan.

"Franc Rueh."

"Ah, da," se mu je rahlo priklonil Kristan. "Član upravnega sveta HYDRE, sicer pa znani gradbeni svetnik v Ljubljani."

Rueh je zadovoljno prikimal in namah se je počutil vzvišenega. Čez čas pa je rekel: "Dolgo že nisem bil tukaj in želim si videti, kako potekajo pripravljalna dela."

"Gospod poslovodja vam bo res vse razkazal in obrazložil," je odgovoril Kristan.

"Hiša je trdna kljub starosti," je strokovno preudarjal Rueh ob pogledu na stene in strop. "So pa tudi lastniki že v častitljivih letih," je še dodal.

"V mislih imate gospoda Grassellija, mar ne?" je vprašal Kristan in se šele tedaj spet vsedel za pisalno mizo.

"Da. Markantna osebnost, dober politik, neomajen nacionalist in trdno verujoči, da se Slovencem neizbežno bližajo boljši časi."

"In prvi slovenski župan, izvoljen leta 1882," ga je dopolnil Kristan.

"In menda veste tudi to, spoštovani gospod," je nadaljeval Rueh, "da ima gospod Grasselli največje zasluge prav v tem, da je s svojo neumorno delavnostjo, vestnostjo in s politično zrelostjo dokazal dunajski vladi, da smo Slovenci sposobni samostojnega političnega življenja."

"Res je široka paleta zaslug gospoda Grassellija za naš slovenski narod."

"Ah, seveda," se je Rueh nedomoma sproščeno nasmehnil. "Pravkar sem se spomnil, kje sem vas pred kratkim videl. Bili ste v veliki dvorani hotela UNION preteklo sredo?!"

"Čutil sem dolžnost in narodno zavest, da se kot bivši borec

generala Maistra za našo severno mejo udeležim predavanja o Koroški," je Kristan vstal izza pisalne mize in z dostojanstvenim glasom nadaljeval: "Tretja obletnica nesrečnega koroškega plebiscita nam je osvežila rane in čutenje do naših zaslužjenih bratov onstran meje. Društvo 'Gospodski Zvon' se je s tokratno prireditvijo še posebno izkazalo in če smem reči," za trenutek je umolknil, nato pa poudaril, "je lepo tudi od vas, da ste bili prisotni na tej prireditvi."

Rueh je molčal in strmел v Kristana, ki je mirno stal za pisalno mizo kot učitelj za katedrom. To, da mu je rekel, je brez dvoma odraz globokega patriotskega prepričanja, je razmišljal in začutil globoko spoštovanje do tega človeka.

Prekinil ju je Černe, ki je planil v sobo.

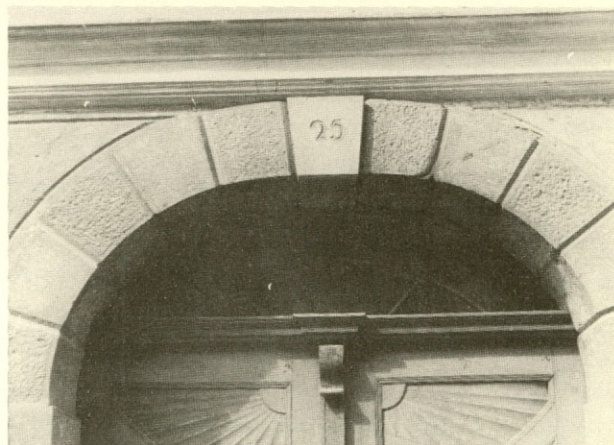
"Sta se gospoda spoznala?" je vihravo in upehano ponudil roko obiskovalcu, ki je počasi vstal in molče prikimaval, nato pa povedal namen obiska.

"Seveda, seveda. Lahko takoj," je rekel Černe in mimogrede pobaral Kristana o tekočih dogodkih. Ta pa mu je namenil nekaj kratkih stavkov in Černe je zadovoljno prikimaval.

"Greva?!" se je obrnil k Ruehu, ki je Kristana še vedno motril z globokim zanimanjem. V slovo pa mu je ponudil roko.

S Černetom sta potem prehodila vse prostore, ki jih je delniška družba HYDRA dobila v najem. Rueh se ni dosti menil za razlago poslovdje o nameravanem poteku in postopku proizvodnje, pač pa ga je kot gradbenika bolj zanimal objekt v celoti, njegovo zidovje in nosilnost ter razporeditev prostorov glede na nosilnost sten. Predno pa sta se poslovila na dvorišču, je Kristan skozi priprto okno poslušal navdušeno pripovedovanje gradbenega svetnika o sinočnji otvo-

Hišna številka 25 na Mestnem trgu v Ljubljani, kjer so bile izdelane prve ploščate baterije naše tovarne v decembru pred 60 leti

ritveni predstavi v novem kinematografu "Ljubljanski dvor" poleg železniške postaje. Černetu je razlagal, kako globoko ga je impresionirala ureditev dvorane od steklene blagajne do sten z oblogo iz linkrusta v prijetni rujavi barvi in da je zgornja polovica in strop v modri barvi z dekorativnimi lesenci. Ko pa je še dodal, da je ob otvoritvi godba zaigrala himno, se je Černe nakremžil, Kristanu pa je ušel nasmešek.

Bilo je dokaj pestro dopoldne, je ugotavljal pri sebi Kristan, ko se je odpravil domov. Že pri izhodnih vratih pa ga je ogovoril Nacek z vprašanjem, če gre lahko z njim kos poti, ker gre obiskati teto Rezo na Miklošičevo cesto, kjer služi pri notarju Galletu.

Tega fanta, ki je komaj zakoračil v šestnajsto leto, je imel Kristan po svoje zelo rad. Že prve dni v Hydri mu je prirasel k srcu zaradi svojega preproste in olikanega vedenja in izredne pridnosti pri delu.

Sonce je že močno otoplilo jesensko opoldne, ko sta zavila na Miklošičevo cesto proti frančiškanski cerkvi. Nasproti jima je prihajala ostarela dama z razpetim sončnikom, ki je ščitil njeno snežnobelo polt. Bila je gospa Terezija Bauer, rojena Scheuchenstuehl.

"Zadnja hči Primčeve Julije," je šepnil Kristan.

XVI

Iztekal se je mesec november leta 1923. Tovarniški prostori, kot jih je vedno pogosteje imenoval poslovdja Černe, so počasi dobivali dokončno podobo, saj se je v zadnjih nekaj tednih zvrstilo precej obrtnikov. Odšli so že pleskarji in z njimi mizar Lovrenc, kleparska in vodovodna instalacijska dela pa je prevzel Teodor Korn s Poljanske ceste. Zgovoren in dobrodušen mojster je pogosto prihajal nadzirati svoja dva pomočnika, ki sta zadnje dni oktobra začela nameščati nadstrešek nad dvoriščnimi vrati, da ne bi ob deževju zamakalo v skladišče, kot je zatrjeval Černe zadovoljen z lepim vremenom, ki je trajal že dober mesec. Tudi Vsi sveti so bili v Ljubljani to leto tako lepi kot malokrat in obiska grobov pri Svetem Križu se je udeležila množica ljudi, med katerimi je bilo veliko znanih osebnosti, ki so v tem času oblikovali temelje za novo družbo HYDRA.

Za Kristana pa je bil ta dan še posebno zanimiv, saj se mu je ponudila priložnost spoznati veliko gospodov, za katere je do tedaj le slišal ali jih poznal po njihovih podpisih. Začelo se je že pred cerkvijo, ko ga je Kristijan Dietz, ki je bil v družbi notarja Galleta, z vese-

ljem povabil v svoj krog. V nadaljnjih srečanjih in pomenkih pa je zvedel, da bo v novembru seja upravnega sveta in da bi si predtem vsi člani sveta prav radi ogledali prostore na Mestnem trgu 25, v katerih naj bi že letos začeli izdelovati galvanjske elemente.

Černe za to še ni nič vedel in malce osuplo je pogledal Kristana, ko mu je naslednji dan v petek zjutraj prenesel novico o nameravanem obisku. Od tedaj dalje je Černe svojemu sodelavcu razkril marsikatero podrobnost o poteku proizvodne tehnologije, še isti dan pa razprl debelo mapo, ki jo je vedno ljubosumno in nekam skrivnostno zaklepal v spodnji predal mize.

Nenadno spremembo poslovanja Černeta je Kristan dojel šele kasneje. Černe je namreč ob neki priložnosti priznal, da je kljub zavlačevanju dunajskih partnerjev pri pošiljanju dogovorjenih materialov in naprav za proizvodnjo tudi sam zamujal s pripravljanimi deli. Čeprav odvisen od dela obrtnikov, ki jih je sicer vihravo priganjal, so mu organizacijske vaje polzele iz rok. Končno je uvidel, da mora svojega podrejenega delavca, vestnega in natančnega uradnika vključiti v pogonsko kolo za izpolnitev časovnih rokov. In tako je Kristan od začetka novembra dalje vedel za najmanjši problem, spremljal dnevno izvajanje obrtniških del, ob odsotnosti Černeta pa ga je strokovno in odgovorno nadomeščal in dajal napotke in navodila obrtnikom, kadar so zahtevali dodatna pojasnila.

Mizarji Matije Perka iz Zgornje Šiške so izdelali delovne mize in dve, ki jih je Černe določil za polnjenje elektrolita v elemente, so kleparji obbili s svincem. Ob steni na visokem pultu so bile montirane tri ročne vzvodne stiskalnice, v sosednjem prostoru je stala tehnična

na uteži, poleg pa so bile zložene nove lesene kadi. Dve banji za odkuhavanje elementov sta bili nameščeni ob dvoriščnem oknu z že instaliranimi cevmi za dotok in odtok vode, nared pa je bila tudi plinska napeljava za spajalnike in ogrevanje zalivne smole.

"Zdaj gre končno vse po načrtih," se je zadovoljno muzal Černe, ko se je s šopom skic sprehajal po delavniških prostorih. Del tega priznanja si je lastil tudi Kristan, ki ga je spremljal kot tiha senca.

Zadnjo nedeljo v novembru je v Rogaški Slatini umrl Josip Stritar. Franjo Kristan, ki je izredno cenil tega velikega pesnika in pisatelja, je v njegovih delih našel zase priljubljene verze, ki jih je čestokrat ponavljal:

"Lepo je, da se govori
navdušeno za dom in poje;
še lepše pa se meni zdi,
če zanj gre vsak na delo svoje."

"Delo in ne samo besede," je ob koncu običajno dodal. Nekdanji gospodar slovenskega slovstva, kot so ga javno imenovali ob njegovih smrti, je te verze namenil številnim politikom, je razmišljal Kristan naslednje jutro, ko je stal ob oknu svoje pisarne in gledal na mokro dvorišče. Iz vegastega žleba v nasprotnem kotu je v slapu padala deževnica v veliko lužo. Pod nadstreškom je stal poslovodja Černe in nervozno priganjal delavca Nacka, ki je z jutasto cunjko pokrit preko glave z vso naglico praznil voz, vlekel vreče izpod celtne in jih tekaje nosil v skladišče.

Dunajski partnerji so po večkratnih intervencijah končno poslali v Ljubljansko HYDRO ves dogovorjen material in vse potrebne naprave za začetek proizvodnje. Seznam prispelih robe se je daljšal, Kristanu se je kopičilo

delo in po zahtevi Černeta je sestavil naslednjo izjavo:

Podpisani Franjo Kristan izjavljam, da se smatram popolnoma odgovornega za vse blago, katero se nahaja v skladišču in sicer kvalitativno in kvantitativno. Voditi moram blagovno knjigo, katera se mora ujemati z blagovnimi skontro gospoda Rodiča. Nadalje moram voditi evidenco zaposlenih o bolniškem zavarovanju in sestavljati plačilne liste. Došlo blago moram natančno prevzeti kvalitativno in kvantitativno, če je potrebno tudi potom kemične analize. Vsako fakturo, da sem blago v redu prejel moram potrditi jaz kakor tudi gospod Černe. V skladišče ne smem pustiti nikogar brez moje navzočnosti.

Nadalje moram skrbeti za blagovno ekspedicijo.

Za vse pogoške nastale v mojem delokrogu jamčim s svojo mesečno plačo.

Ljubljana, 26. novembra 1923.

Na dvorišču je voznik obrnil konja in na prazen voz je skočil Nacek, da na železniški postaji naloži še preostale vreče. Černe se je razkoračil in z rokami v žepu gledal za odhajajočim vozom. Kmalu bo ublažen čedalje močnejši pritisk delničarjev, je pomislil, ki so zaradi vložnega kapitala v delnice postajali nestrpni zaradi kasnitve začetka proizvodnje. Kristan je še vedno stal ob oknu in dež je padal kot za stavo. Bilo je konec lepih in toplih jesenskih dni in že sredi novembra se je z dežjem ohladilo ozračje. Sneg se je s planin spustil v mesto že prejšnjo nedeljo in v presledkih je potem snežilo ves teden.

Tri dni kasneje, ko so v Sloveniji nastopile velike poplave in še posebej katastrofalne na Ljubljanskem barju, je Černe sporočil Kristanu:

"V kratkem bomo sprejeli na delo osem mladih in spretnih delavk. Začeli bomo s proizvodnjo galvanjskih elementov."

Nato pa mu je na mizo vrgel brzojavko, iz katere je Kristan razbral, da pride v Ljubljano dunajski instruktor Robert Knoll.

(se nadaljuje)

Novo vodstvo mladine v skupnih službah

Po dolgem času smo se spet sestali mladinci v delovni skupnosti skupnih služb. Ker je dosedanjemu predsedstvu potekel mandat, smo najprej izvolili novo predsedstvo osnovne organizacije. Soglasno so bili izvoljeni:

ZRIMŠEK Veljko, za predsednika

JAKOMIN Marta, za sekretarja

SEIFERT Štefka za blagajnika

HOČEVAR Zvonka, za kulturnega referenta

BESAL Igor in KOVAČIČ Matjaž za športna referenta,

ERZIN Cvetka za kadrovskega referenta

KRALJ Anka za zapisnikarja.

Novi blagajnik nas je takoj seznanil s finančnim stanjem osnovne organizacije. V blagajni je 45.000 din, ki jih je potrebno kar najbolj smotrno porabiti. Mladinci ne bi bili mladinci, če se ne bi najbolj navdušili za rekreacijo. Trenutno je v teku akcija za nakup vstopnic za zimski bazen v Tivoliju, za december

pa smo predvideli smučarski izlet in, če bo zanimanje, obisk svetovnega pokala v alpskem smučanju v Kranjski gori. Za naslednje leto pa je bilo slišati tudi željo po obisku Sarajeva in olimpijskih iger.

S področja kulture je bilo predlogov manj, vendar smatramo, da je ravno to področje tisto, ki nam daje možnost, da se izkažemo. Predvsem se bomo morali aktivno angažirati v pripravljanju in izvajanju proslav ob državnih praznikih, smatramo pa da bi bilo tukaj potrebno podati roko sindikatu, kajti več glav več ve. Predlagani so bili tudi obiski Cankarjevega doma in pa ogled likovne razstave Mimare v Zagrebu.

Toliko z naše prve seje v novem sestavu. Upamo, da bomo v našem delu uspešnejši, kot so bili kolegi pred nami.

V.Z.

ter pravice in obveznosti inovatorjev, pogoje in postopek za določanje nadomestila ustvarjalcem ter druga vprašanja s področja ustvarjalnega dela. Dosedaj smo namreč to problematiko urejali na podlagi Samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti v SOZD Iskra.

Pa pogledjmo na kratko rezultate glasovanja na voliščih:

1.

Delavci v delovni skupnosti so sprejemali le Samoupravni sporazum o spodbujanju in vrednotenju ustvarjalnega dela. Od 100 delavcev je na volišču glasovalo 89 delavcev, od tega 83 ZA, 5 PROTI, neveljavna je bila 1 glasovnica.

2.

Delavci v TOZD Baterije so sprejemali sporazum in pravilnik. Od 218 delavcev je na volišču glasovalo 185 delavcev. ZA sprejem sporazuma jih je glasovalo 133, PROTI 36, neveljavnih je bilo 16 glasovnic. ZA sprejem pravilnika jih je glasovalo 137, PROTI 32, neveljavnih je bilo 16 glasovnic.

3.

Delavci v TOZD Specialne baterije so prav tako sprejemali sporazum in pravilnik. Od skupno 138 delavcev jih je na volišču glasovalo 121. ZA sprejem sporazuma jih je glasovalo 113, PROTI 8, neveljavnih glasovnic ni bilo, enak je rezultat tudi za sprejem pravilnika.

Na referendumu smo se odločili

Z osebnim izjavljanjem na referendumu smo delavci delovne organizacije dne 27.10.1983 sprejemali

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O SPODBUJANJU IN VREDNOTENJU USTVARJALNEGA DELA V DELOVNI ORGANIZACIJI

ter ga z večino glasov vseh delavcev sprejeli.

V obeh temeljnih organizacijah pa smo sprejemali tudi

PRAVILNIK O SPODBUJANJU IN VREDNOTENJU USTVARJALNEGA DELA V TEMELJNI ORGANIZACIJI.

Delavci v obeh temeljnih organizacijah so se z večino glasov vseh delavcev odločili ZA sprejem pravilnikov.

S sprejemom teh aktov smo uredili in določili skupne osnove za organiziranje, spodbujanje in vrednotenje ustvarjalnega dela

Na prvi seji novoizvoljenega delavskega sveta dne 10.11.1983 je bil na predlog konference osnovnih organizacij sindikata izvoljen za predsednika delavskega sveta delovne organizacije

JAMNIK Ljubo

in za namestnika predsednika
KRANJAC Zdenko

DELOVNI POGOJI

Dovzetni smo za preprih

Klima agregati so se pričeli uporabljati v ZDA okrog leta 1900 po vzoru zračnega gretja, ki se je že mnogo prej uporabljalo s kamenimi pečmi. Poseben razmah takega gretja je zabeležen v industriji po letu 1945 in sicer v objektih z ravnimi in visokimi strehami in v tehnoloških procesih, ki povzročajo nečisto atmosfero.

Pojav gibanja zraka je pri prezračevalnih in zračno ogrevalnih napravah seveda neizbežno. Če želimo zagotoviti npr. 7-kratno izmenjavo zraka v prostoru v eni uri, da bi odpravili neugoden učinek delovnega procesa na atmosfero na delovnih mestih, je pač potrebno ogreti in vpihniti v eni uri 7-kratno količino svežega zraka, ki ga sicer vsebuje delovni prostor in prav tolikšno količino onesnaženega zraka izpihati iz prostora. Pri tem pa ne moremo mimo gibanja zraka od mesta vpiha do mesta sesanja.

drugega pa se zgodi, ko imamo pri istem človeku in gibanju zraka opraviti z zaprtim delovnim prostorom. Najbolj neprijetno je gibanje zraka, ki ima nižjo temperaturo, gibanje pa je usmerjeno pretežno iz ene smeri na del telesa. V tem primeru govorimo o preprihu. Občutljivejši ljudje, predvsem pa starejši ljudje, ženske, ljudje ki opravljajo lažje delo, manj oblečeni itd. prej občutijo preprih.

Takoj se nam zastavlja vprašanje: kako močno pa sme biti gibanje zraka npr. na delovnem mestu, da ne vpliva na ugodnost?

Zatrdimo lahko, da danes v svetu še nimamo metode, ki bi nam s pomočjo meritev dajala rezultat o še ugodnem gibanju zraka. Zadovoljiti se moramo s srednjimi dopustnimi vrednostmi hitrosti gibanja zraka, ki so opredeljene s standardi tujih držav ali pa s splošno priznanimi ukrepi za varstvo pri delu. Ta določila pravzaprav navajajo tako imenovane katavrednosti, ki

predstavljajo pri različnih temperaturah zraka - dopustno hitrost gibanja zraka.

Oglejmo si torej zahteve varstva pri delu v zvezi z gibanjem zraka:

Gibanje zraka, izraženo s katavrednostjo "A", naj v zaprtih prostorih ne preseže naslednjih vrednosti

temperatura zraka	20°C	22°C	24°C	26°C	28°C
katavrednost "A"	6	5,75	5,5	5	4,5

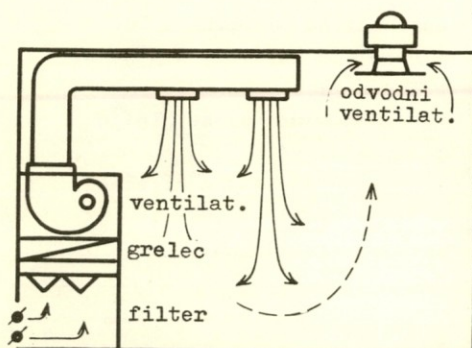
OGLEJMO SI SPODNJI DIAGRAM

Lažjo predstavo o odnosu med dopustnimi vrednostmi gibanja in temperature zraka nam nudi spodnja tabela:

gibanje m/s	temperatura meji (°C)	spodnja idealna	zgornja
1,2	20,5	24,0	28,0
1,0	20,0	23,5	27,5
0,8	19,0	22,5	27,0
0,6	18,5	22,0	26,5
0,4	17,0	20,5	25,5
0,2	16,3	19,5	23,5
0,1	16,0	19,2	22,5

Iz navedenih podatkov sledi, da pri temperaturi zraka med 20 in 22°C zrak idealno cirkulira v mejah med 0,15 in 0,25 m/s.

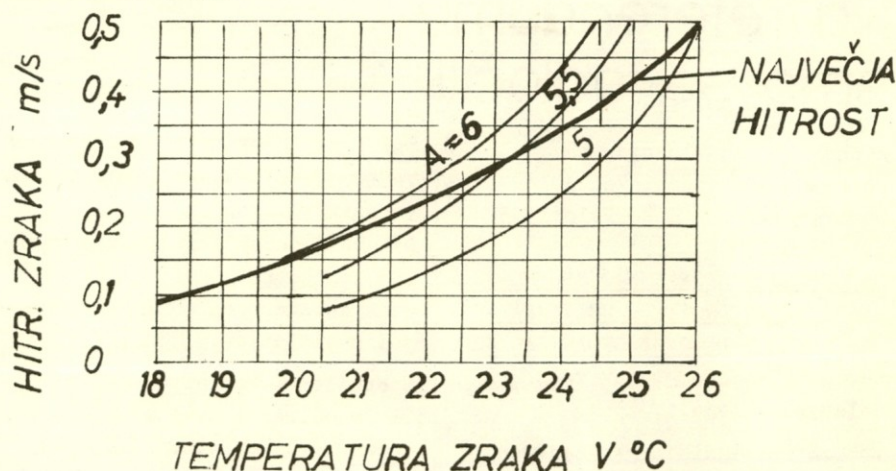
Tako gibanje zraka lahko zaznamo oz. merimo le z občutljivimi me-

Gibanje zraka pri umetnem prezračevanju prostora od mesta vpiha do mesta odvoda zraka

Gibanje zraka ima velik vpliv na ugodnost počutja pri delu. Če je človek na prostem, mu zmereno gibanje zraka prija, vse kaj

DOPUSTNA HITROST ZRAKA PRI ODPIHAVANJU SEDEČIH OSEB V ODVISNOSTI OD TEMPERATURE ZRAKA

rilnimi instrumenti. Laično lahko ocenimo le večje hitrosti npr. dim cigarete lahko odnaša (cca 1,2 m/s), zastavica iz papirja se giblje (cca 2 m/s) zastavica iz tekstila se giblje (cca 4 m/s).

Ugotovljene prepihe moramo takoj preprečiti; običajno so posledice nepravilnega delovanja prezračevalnih naprav (vpihovanje mrzlega zraka, nepravilno obrnjene vpihovalne rešetke, izključena naprava v sosednjem prostoru, zabite vpihovalne rešetke, odprta okna ali vrata prostora pri vključeni napravi, izklopljena električna varovalka posameznega ventilatorja, zamazani filtri za čiščenje zraka, blokirane zapore proti zamrznitvi grelcev, itd.), kar pa lahko uspešno le s hitrim prijavljanjem te pomanjkljivosti varstva pri delu odgovornemu delovodji, ki preko strokovnjaka - energetika to edino lahko učinkovito odpravlja.

Prezračevalne naprave ter naprave za ogravanje s toplim zrakom nam torej omogočajo, da opravljamo umazano delo v čisti atmosferi; zavedati pa se moramo, da bodo le vestno in stalno vzdrževane naprave, zagotavljale zdravo delovno okolje, kajti neželjeni prepihi nam ustvarjajo pogoje za nastajanje prehladnih obolenj, ki izničujejo sicer pozitiven efekt izmenjave zraka. Z.P.

Pred nami so občni zbori OÖZS

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je sprejel stališče, da naj bi vse osnovne organizacije zveze sindikatov še v tem letu opravile svoje občne zборе. Takšna usmeritev je le uresničitev kongresnih dogovorov, da se v praksi spremeni istočasno organiziranje dveh pomembnih aktivnosti kot sta občni zbor sindikata in obravnava ter sprejem zaključnega računa OÖZD.

Po tako sprejetem rokovniku bodo tudi v Zmaju že do 25. decembra letos organizirani občni zbori sindikata, dočim naj bi bila do 25. januarja 1984 opravljene konstitutivne seje sindikalnih konferenc osnovnih organizacij v TOZD in na ravni delovne organizacije.

V samih pripravah na te aktivnosti pa sodijo najvažnejše naloge, kot so:

- priprava vsebinske ocene o dosedanjem delu,
- priprava programa dela, ki sloni izključno na potrebnih aktivnostih pri uresničevanju nalog zveze sindikatov za doseganje dolgoročne gospodarske stabilizacije
- kadrovske priprave (evidentiranje kandidatov za nosilce

najodgovornejših nalog v sindikatu).

Rok za izvedbo občnih zborov je sicer kratek, vendar jih lahko uspešno opravimo, če se bomo aktivno in tvorno vključili v same priprave.

Začetek razpisnega postopka

Delavska sveta obeh temeljnih organizacij (TOZD Specialne baterije in TOZD Baterije) sta s svojim sklepom pričela razpisni postopek za izbiro individualnega poslovnega organa - direktorja TOZD po javnem razpisu.

Individualnemu poslovnemu organu v TOZD Specialne baterije (Hren Jožetu) poteče mandat 16.1.1984, individualnemu poslovnemu organu v TOZD Baterije (Primožič Bojanu) pa 14.2.1983. Oba sta bila imenovana za štiriletno mandatno dobo.

V skladu z določbo 101. člena statuta temeljne organizacije je razpisni postopek potrebno pričeti 3 mesece pred potekom mandata. Do zaključka redakcije so vse potrebne aktivnosti že stekle.

Reklamni pano naše delovne organizacije na letošnjih dirkah v motokrosu nad Tržičem

Zmajevi štipendisti v novem šolskem letu

V šolskem letu 1983/84 imamo v delovni organizaciji 8 štipendistov in sicer:

Delovna skupnost skupnih služb

- 1 štipendist

Simič Milenka, študentka 3. letnika Ekonomske fakultete v Ljubljani za poklic diplomirane ekonomista.

TOZD Baterije Ljubljana

- 3 štipendiste

Obal Janez, učenec 3. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja v Izobraževalnem centru Litostroj za poklic strojnega ključavničarja,

Sirnik Branko, učenec 1. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja Elektrotehniške šole v Ljubljani za poklic električar-energetik,

Setnikar Karin, učenka 1. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja na upravno-administrativni šoli v Ljubljani za poklic upravno-administrativnega tehnika.

Nepodeljeni sta še 2 štipendiji, ki sta bili planirani za šolsko leto 1983/84 in sicer za poklic strojnega ključavničarja in brusilca. Izven plana je bila podeljena štipendija tov. Setnikar Karin - učenka je ostala zaradi razmer v družini brez dohodkov in ker je bil njen oče v naši organizaciji nazadnje zaposlen, je komisija za delovna razmerja TOZD Baterije

RISTEVSKI Ljubo, ključavničar pri rezkalnem stroju, ki je bil do izužitve poklica v lanskem jeseni štipendist DO Zmaj

sprejela sklep o odobritvi štipendije.

TOZD Specialne baterije Šentvid

Medved Janez, učenec 3. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja v gimnaziji Josip Jurčič v Stični, za poklic strojnega ključavničarja,

Mostar Boštjan, učenec 3. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja v gimnaziji Josip Jurčič v Stični za poklic oblikovalec kovin,

Ulčar Franc, učenec 1. letnika srednjega usmerjenega izobraževanja v gimnaziji Josip Jurčič v Stični za poklic oblikovalec kovin,

Butkovič Samo, študent 1. letnika strojne fakultete v Ljubljani za poklic diplomirani strojni inženir.

Podeljena ni bila štipendija za poklic električar-energetik, izven plana pa je bila podeljena štipendija tov. Butkoviču,

ki je bil štipendist TOZD Specialne baterije že na srednji šoli in mu je bila štipendija za študij na strojni fakulteti s strani komisije za delovna razmerja odobrena že leta 1982 - pred odhodom v JLA.

Še naprej bomo skušali pridobiti štipendiste za poklic oblikovalca kovin, vendar se tudi pri interesentih za štipendije kaže deficitarnost kovinarskih poklicev. Z.H.

~~~~~

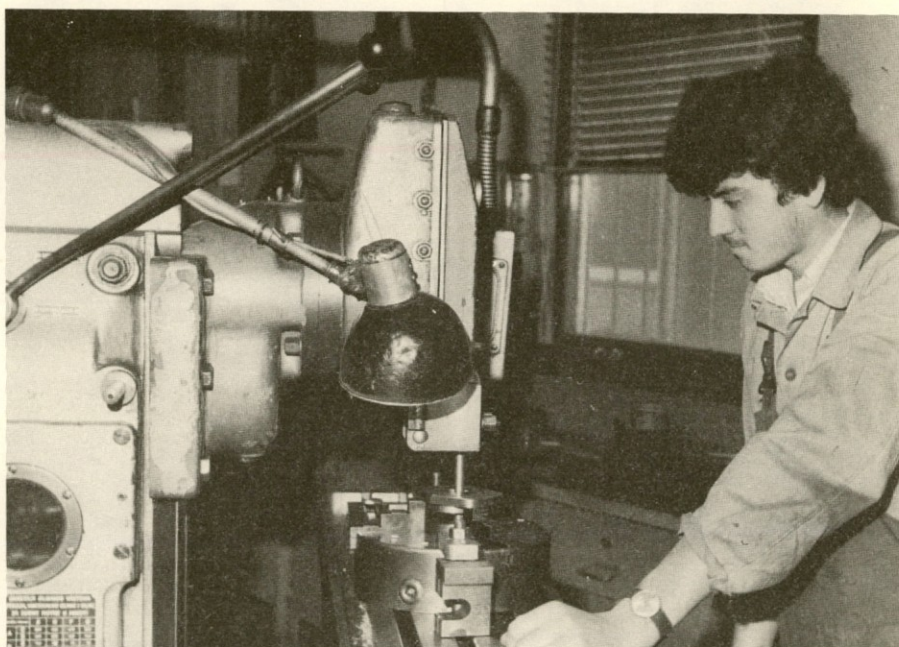
Izlet v Portorož

Izlet v Portorož v soboto 29. oktobra letos se je začel z dežjem, ki pa je proti Postojni že pojenjal. Po krajših postankih v Kozini in Zusterni je naš avtobus parkiral pred hotelskim kompleksom Bernardin v Portorožu.

Do 13. ure smo imeli prosto za ogled bližnje okolice kljub redkim deževnim kapljam, nekateri pa so se celi namočili v zaprtem bazenu hotela Emona.

Po kosilu smo se odpeljali v portoroški Avditorij, v katerem je bila ob 16. uri predstava Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta in sicer Matjaža Kmecla "Mutasti bratje".

Čeprav so si drugi omenjeno predstavo že čez dva dni lahko ogledali na televiziji, je bil izlet v Portorož z določenim namenom le prijetno doživetje.

Stanovanjska posojila

Delovna skupnost skupnih služb je v jesenskem roku izvedla ponovni razpis sredstev za stanovanjska posojila v letu 1983, ker so se sprostila vezana sredstva pri banki. Na razpis se je prijavilo 5 prosilcev, ki so predložili ustrezno dokumentacijo. Komisija za delovna razmerja delovne skupnosti je na seji 26.10.1983 odločila, da se stanovanjska posojila po razpisu razdelijo takole:

1. JUGOVIČ Rudi 400.000,-
2. MAJSTOROVIČ Zoran 400.000,-
3. HOČEVAR Zvonka 200.000,-
4. HOSTNIK Daria 200.000,-

Oven Marti posojilo ni bilo

odobreno, ker je sredstva že dobila v spomladanskem roku. Skupaj je bilo tako razdeljenih 1.200.000,- din stanovanjskih posojil.

V TOZD Specialne baterije je prosilec MEDVED Janez odstopil od koriščenja stanovanjskega posojila v višini 100.000 din. Komisija za delovna razmerja je odstop od posojila obravnavala ter na seji 7.11.1983 odločila, da se sredstva v višini po 50.000,- din dodelijo prsilkama RESNIK Vilmi in PEKOLJ Mariji, ki sta bili prosilki za stanovanjska posojila v spomladanskem roku.

Rojeni v

DECEMBRU

Sevda HASANAGIČ
Malči PETRIC
Fazila MUJČIČ
Marija RUS
Marija JOVANOVIČ
Danica ŽNIDARŠIČ
Dominiko KRAŠEVEC
Anica SRŠA
Olga IHAN
Angelca SOTLAR
Petrina AMPOVA
Milka OBAL
Alenka PODRŽAJ
Franc KRISTAN
Janez BIJEČ
Ivanka SEKULOVIČ
Dušica ŽVAR
Anica GRDEN
Ivo ŠTRAUS
Štefanija IHAN
Marija JANOŠ
Marija IHAN
Božica CIFER
Franc RAHNE
Srečko JERMAN
Marija BAMBIČ
Miro KRAŠEVEC
Ljudmila SIRK
Vilma RESNIK
Božidar SEVER
Alojz MEDVED
Alojzija KORDAN
Pavle KRIŽ
Gordana SAVIČ
Silva MATIČ
Oto GROŠELJ

čestitamo !

Dopisujte V GLASILO

prišli – odšli

V mesecu OKTOBRU so bili sprejeti v delovno razmerje:

PETAČ Marija, vodja finančne službe v DSSS dne 3.10.1983 za nedoločen čas,

VRHOVEC Ivanka, proizvodna delavka v TOZD Baterije, dne 3.10.1983 za določen čas,

ZOREC Sonja, proizvodna delavka v TOZD Specialne baterije dne 3.10.1983 za določen čas,

IHAN Olga, proizvodna delavka v TOZD Specialne baterije dne 3.10.1983 za določen čas

ZUPANČIČ Anica, proizvodna delavka v TOZD Specialne baterije dne 3.10.1983 za določen čas

CENCELJ Branka, proizvodna delavka v TOZD Specialne bate-

rije dne 3.10.1983 za določen čas

RISTIČ Dragica, proizvodna delavka v TOZD Baterije dne 10.10.1983 za določen čas,

OBRAN Janja, proizvodna delavka v TOZD Baterije dne 14.10.1983 za določen čas

delovno razmerje je prenehalo:

KASTELIĆ Marija, proizvodna delavka v TOZD Specialne baterije dne 15.10.1983,

UROŠEVIČ Dragica, proizvodna delavka v TOZD Baterije dne 21.10.1983,

STEFANOVIČ Ikonija, proizvodna delavka v TOZD Baterije dne 21.10.1983,

ČAVKOVA Makedonka, proizvodna delavka v TOZD Baterije dne 22.10.1983,

DEBEVEC Janez, kovinostrugar v TOZD Baterije dne 31.10.1983.

Kadrovske napake se hitro maščujejo

Na tretji jugoslovanski konferenci o storilnosti, ki je potekala v Novem Sadu v začetku tega meseca, so bili udeleženci mnenja, da je za delovno storilnost silno pomembno, kdo vodi organizacijo združenega dela. Na hierarhični lestvici vodenja imamo pri nas veliko stopničk, kar neposredno vpliva na delovno storilnost. Tudi pri najbolj zapletenih delih je težko opravičiti več kot pet stopenj. Denimo, izbira poslovnega organa (tudi poslovodje) je silno pomembna za "ozračje" v

organizaciji ali za tisto, čemur v političnem žargonu pravimo medčloveški odnosi. Poslovodja mora predvsem spoštovati vsakega delavca in ceniti delo neposrednih proizvajalcev. Teoretiki, ki se ukvarjajo s tem problemom, zato priporočajo gospodarstvu, naj nemudoma popravi sleherni kadrovske napake, če ne, bo "kaj hitro vrag odnesel šalo". Namreč, napačen človek ustvarja slabo ozračje, slabo ozračje pomeni vrsto spopadov, preprirov in sporov, ki hromijo poslovanje in zmanjšujejo storilnost, piše Slobodan Dukič v Prilogi Dela 5. novembra 1983.

Število zaposlenih

TOZD Baterije Ljubljana

moških	77
žensk	140
Skupaj	217

TOZD Specialne baterije

moških	43
žensk	95
Skupaj	138

Delovna skupnost

moških	48
žensk	52
Skupaj	100

31. oktobra 1983 je bilo delovni organizaciji ZMAJ skupaj 455 zaposlenih, od tega 168 moških in 287 žensk.

ZADNJI ROK

Zadnji rok za oddajo člankov uredniku za decembrsko glasilo

14

Zahvala

Na sestanku odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Baterije dne 25. oktobra 1983 mi je ob smrti mojega moža bila odobrena solidarnostna pomoč, za katero na tem mestu izrekam javno zahvalo.

Obenem se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam, ki so mi v trenutkih žalostnega dogodka stali ob strani in sočustvovali z menoj.

Djurič Anka

Redakcijo glasila smo zaključili 14. novembra

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ n.sol.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor: Aleksander Jakomin, Antonija Krek, Matič Silva, Strmole Ignac, Marija Kocman in Daria Hostnik. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA. Oproščeno prom. davka po pristojnem sklepu št.421-1/73

Točen naslov

Sicer redko, vendar se dogodi, da nam pošta vrne glasilo, ki je bilo naslovljeno našim upokojencem. Imamo dva primera.

L E B A R Lado
Korunova 10
61000 Ljubljana

Glasilo s tem naslovom smo konec junija dobili vrnjeno s pripombo "odpotoval".

S L A V I Č E K Fani
Vevče 221
61260 Ljubljana

Glasilo s tem naslovom je bilo vrnjeno 5. oktobra s pripombo "neznani".

Zanimivo pri tem je, da pri nadaljnjem pošiljanju ni zavračanja.

Sta naslova točna ??? - Radi bi preverili, saj nam končno ni vseeno in to ravno v času, ko organiziramo srečanje upokojencev, vabilo kot glasilo pa ne pride do naslovnika. Urednik

